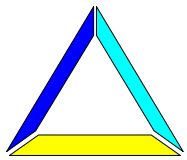
ІНСТИТУТ ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПОЛІТИЧНИХ КОНСУЛЬТАЦІЙ В УКРАЇНІ

НІМЕЦЬКА КОНСУЛЬТАТИВНА ГРУПА З ПИТАНЬ ЕКОНОМІЧНИХ РЕФОРМ

01034 Київ, вул. Рейтарська, 8/5-А, тел. (+38044) 228-6342, 228-6360, факс 228-6336
E-mail: institute@ier.kiev.ua, http://www.ier.kiev.ua

T35

Чи слід дозволити діяльність філій іноземних банків в Україні?

Резюме

На відміну від більшості країн з перехідною економікою, в Україні діяльність філій іноземних банків заборонена. Нещодавно НБУ подав на розгляд Парламенту проект закону, який дозволяє іноземним банкам відкривати філії в Україні. У цій роботі ми *спершу* розглядаємо фундаментальне питання, дозволяти чи ні діяльність філій іноземних банків в Україні. *Після цього* ми коментуємо законопроект НБУ, який став предметом широкої дискусії.

Поява філій іноземних банків принесе Україні суттєві економічні вигоди. Вона сприятиме притоку ПІІ, довгострокового капіталу та ноу-хау. Також, це може полегшити переговори щодо вступу в СОТ, та підвищити ефективність у банківському секторі. Прихід іноземних банків може покращити функціонування та розвиток національного ринку банківських послуг і капіталу з позитивними наслідками для добробуту місцевих користувачів банківських послуг та економіки в цілому. Однак, задля цих переваг не слід жертвувати фінансовою стабільністю. Належне регулювання має ключове значення для уникнення приходу ненадійних банків і захисту депозитів місцевих вкладників.

В основних положеннях законопроекту НБУ встановлюються належні регуляторні рамки для діяльності філій іноземних банків. Однак вимоги щодо розміру капіталу філій є надто жорсткими і, тому, дестимулюватимуть іноземні банки здійснювати діяльність на території України через свої філії. В ідеалі, необхідно прийняти законопроект з більш м'якими вимогами. Але прийняття законопроекту в його нинішній обмежуючій формі уже буде кроком у правильному напрямку.

Зміст

1. Вступ
2. Що таке філія іноземного банку?
3. Переваги та ризики відкриття філій іноземних банків в Україні
4. Як регулювати діяльність філій іноземних банків?
5. Коментарі до законопроекту НБУ

1. Вступ

На сьогодні у більшості країн з перехідною економікою діяльність філій іноземних банків дозволена. Але в Україні ситуація інша. Національний банк України (НБУ) розробив законопроект з поправками до чинного банківського законодавства та подав його на розгляд Парламенту. Він передбачає надання дозволу іноземним банкам здійснювати діяльність на Україні з деякими обмеженнями. Зараз відбувається політична дискусія на предмет того, приймати цей законопроект, чи ні. Прихильники законопроекту наголошують на важливих економічних перевагах, які філії іноземних банків можуть дати для України, а опоненти вбачають у них загрозу фінансової стабільності.

Ця робота переслідує дві мети. По-перше, ми досліджуємо фундаментальне питання, дозволяти філіям іноземних банків працювати в Україні, чи ні. По-друге, ми піднімаємо питання, чи встановлює законопроект НБУ належні умови для діяльності філій іноземних банків в Україні. З цією метою в частині 2 ми подаємо характеристику різних банківських установ в інших країнах. Після цього, в частині 3, ми окреслюємо головні переваги та ризики, пов'язані з відкриттям українського банківського сектора перед філіями іноземних банків і посилаємось на міжнародний досвід та емпіричні дані. Для того щоб об'єктивно оцінити законопроект НБУ (частина 5), у розділі 4 ми акцентуємо увагу на основних аспектах регулювання діяльності філій іноземних банків.

2. Що таке філія іноземного банку?
- Характеристика установ іноземних банків

Банки здійснюють бізнес в іноземних країнах через різні типи установ. Їх можна об'єднати у три головні групи: представництва, дочірні компанії та філії. Вибір іноземного банку на користь одного з цих варіантів залежить від його загальної стратегії, типу діяльності, яку він збирається здійснювати в країні-реципієнті (тобто, країні де здійснюватимуться його закордонні операції), та відповідних юридичних і наглядових вимог. В Україні іноземним банкам

дозволяється відкривати лише представництва та дочірні компанії. Однак, у більшості економік, що перебувають у стадії становлення, філія є важливою та популярною формою участі іноземного банку завдяки її особливим рисам та перевагам. Типова класифікації різних типів установ подана нижче.

(i) Представництва

Представництва є найбільш обмеженою формою присутності іноземного банку в країні-реципієнті. Їхнє основне завдання полягає у зборі даних та інформації у країні-реципієнті. Вони надають інформацію про ринок та загальні економічні тенденції і підтримують зв'язки з дійсними та потенційними клієнтами. На відміну від дочірніх компаній та філій іноземних банків, представництвам не дозволяється здійснювати ключові банківські операції, такі як прийом депозитів та надання кредитів, і часто їм забороняється брати участь у будь-якій комерційній діяльності. В економіках, що перебувають на стадії становлення, відкриття представництва, зазвичай, є першим кроком на шляху входження на ринок.

(ii) Дочірні компанії

Дочірні компанії іноземних банків є юридичними особами, відокремленими від головного банку. Вони створюються за законами країни-реципієнта та підлягають місцевому нагляду і регулюванню. Хоча більша частина їхньої власності належить іноземному головному банку, дочірні компанії є відокремленими особами зі своїм власним капіталом. Як такі, вони мають окремі від головної компанії банківські рахунки та є фінансово незалежними. Дочірні компанії можуть брати позики лише під свій власний капітал. Це може бути головним обмеженням у здійсненні кредитних операцій у порівнянні з філіями.

Іноземні дочірні компанії створюються, як правило, тоді, коли метою банків є пряма конкуренція з вітчизняними банками. У типових випадках дочірні банки намагаються отримати доступ до місцевого бізнесу та роздрібного ринку. Зазвичай, дочірні підприємства діють на тих же юридичних підставах, що й вітчизняні банки, тобто, їхні операції не обмежуються жодною мірою.

(iii) Філії

Філії є невід'ємними підрозділами головного банку та діють як юридичні та функціональні відгалуження іноземного головного офісу. Вони не мають статусу окремої юридичної особи та, у більшості випадків, окремого балансу. У загальному випадку, функція нагляду за діяльністю філій іноземних банків належить в першу чергу регулятору в країні походження, а не державним органам країни-реципієнта. І це логічно, оскільки філії є лише підрозділами головного

банку, на які поширюється дія законів та регулюючих положень країни місцезнаходження головного офісу. Однак, відповідно міжнародного досвіду, кожна країна може створювати свої правила для іноземних філій.

З точки зору банку, головні переваги у відкритті філії у порівнянні з дочірнім банком полягають у моделі кредитування. Так як філії лише є підрозділами головного банку, їм може бути дозволено здійснювати кредитні операції на основі капіталу головного банку, а не лише на основі регулятивного капіталу в країні-реципієнті (як у випадку дочірніх компаній). Однак це має дозволити регулюючий орган країни реципієнта. Окрім цього, філію зазвичай дешевше відкрити, ніж дочірню компанію: у багатьох країнах-реципієнтах філіям не потрібно надавати приписний капітал, а структура їхнього управління може бути набагато простішою, ніж в дочірньому банку. Філії можуть залучати клієнтів завдяки репутації головного банку та мають прямий доступ до його менеджерської та технічної підтримки. Переваги філії у порівнянні з дочірньою компанією значно залежать від наглядових вимог в країні-реципієнті, та зменшуються по мірі збільшення обмежень, що накладаються на діяльність філій. Якщо до філії буде висуватись багато регуляторних вимог, їхня вигідна відмінність від дочірніх компаній фактично зникне і тому в іноземних банків буде мало стимулів входити на ринок через філію (див. частину 4).

Головний напрямок діяльності філій іноземних банків це надання кредитів. Інші основні види діяльності охоплюють фінансування торгових операцій, торгівлю на валютному ринку, інвестиційні банківські послуги. Якщо кредитні ліміти філій спираються на капітал головного банку, то вони мають менше обмежень, ніж дочірні компанії, у надані великих позик корпораціям та державним установам в країні-реципієнті. До того ж вони тоді можуть брати та надавати кредити під більш вигідні проценти, оскільки у них такий же кредитний рейтинг, як і у головного офісу. У більшості випадків, філії здійснюють більш спеціалізовані функції, ніж дочірні компанії, та тісніше пов’язані з операціями головного банку. Вони здебільшого обмежуються відносно малим сегментом ринку, де мають перевагу у порівнянні з іншими. Досвід показує, що філії іноземних банків не прагнуть створювати широку мережу філіалів та брати участі в роздрібній діяльності. Більшість іноземних банків мають одну філію, яку вони розміщують в фінансовому центрі країни-реципієнта.

3. Переваги та ризики для України від відкриття філій іноземних банків

Дозвіл на відкриття філій іноземних банків може дати ряд переваг, але несе з собою також і ряд ризиків. У більшості країн з перехідною економікою створення філій іноземних банків було останнім кроком на шляху лібералізації на відміну від досвіду Азії та Латинської Америки,

де філії були головним засобом присутності іноземних банків. Відкриття банківського сектора для іноземних філій в Україні може мати сильний позитивний влив на самий банківський сектор, обсяг імпорту капіталу та ПІІ, торгівлю та переговори з СОТ, а також на фінансовий ринок. Однак, відкриття філій необхідно буде регулювати належними чином задля мінімізації можливих ризиків, таких як поява ненадійних банків чи послаблення стабільності та безпечності вкладів. Далі ми по черзі розглянемо ці головні потенційні переваги та ризики.

Переваги

(і) Підвищення ефективності та трансфер ноу-хау в банківський сектор

На сьогодні іноземні банки дуже мало конкурують з українськими банками. Отже, дозвіл діяльності філій іноземних банків в Україні може диверсифікувати місцеві ринки банківських послуг та зробити їх більш конкурентними. Відкриття філій іноземних банків може сприяти загальному підвищенню ефективності в секторі: конкуренція з боку досвідчених іноземних банків змусить вітчизняні банки покращити своє управління ризиками та якість послуг, та оптимізувати структуру своїх витрат, бо інакше вони пастимуть задніх. Прихід іноземним банків може також знизити процентну маржу в банківському секторі, що буде на користь вкладникам та позичальникам.

Окрім підвищення ефективності та рівня конкуренції іноземні установи можуть принести з собою важливі атрибути, яких бракує вітчизняним фінансовим установам. Завдяки своєму досвіду, розміру та репутації відомі багатонаціональні банки можуть надавати інноваційні та високоякісні послуги і передавати важливе ноу-хау і технічні навички. Філії іноземних банків доповнять спектр банківських продуктів, що пропонуються вітчизняними банками, особливо, для корпоративних клієнтів та іноземних інвесторів. Вони впровадять досконалі технології менеджменту, бухгалтерського обліку та оцінки ризиків. Вони також відіграватимуть важливу роль у підготовці місцевих кадрів, які зможуть навчитись сучасним методам фінансової та банківської практики.

(іі) Поліпшення доступу до міжнародного капіталу через ППІ та позики

Відкриття філій іноземних банків сприятиме притоку прямих іноземних інвестицій (ПІІ) в Україну. Присутність філій іноземних банків може бути головним визначальним фактором ПІІ, оскільки вони підвищують довіру до економіки та покращують ринкове середовище для іноземних компаній. По суті, промисловий інвестор в умовах високого рівня ризикованості та непевності забажає працювати зі "знайомим" банківським партнером. По всьому світу іноземні банки ідуть слідом за своїми клієнтами шляхом відкриття філій. Тип послуг, що надаються в контексті ПІІ, вітчизняним банкам не легко перейняти: іноземні банки можуть запропонувати такий же тип продуктів, що й у себе на

батьківщині, надавати інформацію про ринок та використовувати особливі стосунки з клієнтами, що у них склались.

До того ж філії іноземних банків можуть стати важливим джерелом довгострокового фінансування, що спирається на капітал, більший ніж у дочірніх банків. Корпоративним клієнтам може бути вигідним отримання додаткового капіталу, який можна перевести в Україні через філії іноземних банків. Якщо в країні-реципієнті регулятори не накладають відповідних обмежень, філії іноземних банків можуть надавати кредити на основі капіталу всього банку. Отже, вони менш обмежені, ніж дочірні компанії у пропонуванні кредитів, та мають більше можливостей для участі у великих операціях. Оскільки філії іноземних банків мають такий же кредитний рейтинг, що й головний банк, вони можуть скористатись низькою вартістю коштів. Загалом, в емпіричній літературі вказується на сильний позитивний вплив присутності іноземних банків на обсяги кредитування домогосподарств та підприємств.

(iii) Сприяння торгівлі та вступу до СОТ

Іноземні банки приносять з собою зв'язки у сфері міжнародних торгових та валютних операцій . Створення дочірніх компаній та філій значною мірою корелює з експортом в країну місцезнаходження головного офісу іноземного банку та імпортом з неї. Якщо банки зможуть пропонувати своїм міжнародним клієнтам торгівельно-фінансові послуги через створення філії, це, без сумніву, матиме позитивний вплив на обсяг торгівлі.

Відповідно до вимог СОТ щодо лібералізації, іноземні банки повинні мати такі самий доступ до ринків у країні-члені СОТ як і внутрішні банки. Таким чином, заборона відкриття філій суперечить ключовим вимогам ГАТС (Генеральна угода про торгівлю послугами) та буде головною перешкодою під час переговорів про вступ до СОТ. Кілька країн СНД, східноєвропейські та прибалтійські країни взяли на себе зобов'язання щодо значного відкриття ринку, оскільки лібералізація банківського сектора (тобто відкриття ринку) має критичну важливість для переговорів з СОТ.

(iv) Розвиток ринків капіталу

Філії іноземних банків можуть збільшити кількість фінансових продуктів, що пропонуються місцевим клієнтам. В країнах ОЕСР вони фокусуються переважно на сферах, де мають реальну конкурентну перевагу. Вони часто займаються діяльністю в таких нішах, як міжнародні злиття та придбання компаній, торгівля деривативами, випуск облігацій чи початкові відкриті пропозиції акцій. Попит на такі спеціалізовані послуги в Україні зростатиме у майбутньому, а філії іноземних банків, звичайно, добре підходять для їх імпортування.

Великі досвідчені іноземні банки можуть також передавати практичні навички, необхідні для керування інвестиційною діяльністю в бізнесовому секторі та поліпшення розміщення інвестиційного капіталу.

Ризики

(і) Поява ненадійних банків

Багато опонентів відкриття філій іноземних банків вважають, що це відкриє двері для ненадійних іноземних банків з поганою репутацією, недостатньою капіталізацією та низькими рейтингами. Вони побоюються, що в Україні філії можуть відкривати банки з країн, в яких існує слабкий банківський нагляд, що поставить під загрозу депозити місцевих вкладників. Вони також припускають, що філії іноземних банків можуть здійснювати незаконні операції, такі як нелегальний експорт капіталу та відмивання грошей. Ці ризики слід розглядати цілком серйозно, але їх можна успішно мінімізувати за допомогою ретельного відбору претендентів на відкриття філії та обмежуючи їх коло висококласними міжнародними банками з високою репутацією. Наглядові органи України шляхом підписання відповідних угод та посилення співпраці з наглядовими органами інших країн можуть забезпечити, що дозвіл на відкриття філій надаватиметься лише банкам тих країн, де існує належний нагляд.

(іі) Стабільність

Часто головним занепокоєнням політиків та економістів у питанні залучення іноземних банків є фінансова стабільність. Опоненти приходу іноземних банків побоюються, що філії іноземних банків у кризові часи зменшуватимуть обсяг кредитування більше, ніж українські банки. У такому випадку це може призвести до швидкого відтоку капіталу. Вважають, що філії іноземних банків менш "лояльні" та більше схильні "накивати п'ятами", якщо інвестиції не дадуть очікуваного результату.

Хоча це здається правдоподібним на перший погляд, кілька досліджень показали, що присутність іноземних банків загалом не збільшує, а навіть зменшує вірогідність банківських криз. Багатонаціональні банки спираються на диверсифікований глобальний портфель кредитів. В результаті цього криза в країні-реципієнті чинить на них менший вплив, ніж на місцевих конкурентів і вони можуть бути стабільним та анти-циклічним джерелом кредитування. Дослідження встановили, що іноземні банки впроваджують більш досконалу практику управління ризиками та імпортують ефективний банківський нагляд від регуляторів у країні місцезнаходження головного офісу. До того ж, діяльність філії іноземного банку вимагає розширених знань про місцеву економіку і її правове поле та потребує суттєвих інвестицій в

приміщення, інфраструктуру і підготовку кадрів. Отже, створення філії в іноземній країні є серйозним рішенням та, можливо, буде частиною довгострокової стратегії банку. Насправді, як показує досвід, філії іноземних банків, як правило, не закриваються під час фінансової кризи.

Переваги у порівнянні з ризиками

Загалом, більша відкритість для іноземних фінансових установ буде на користь Україні. Наразі банківський сектор України залишається недорозвинутим та недостатньо капіталізованим. Його вклад в національну економіку є все ще неадекватним. Дослідження та міжнародний досвід показують, що філії іноземних банків сприяють розширенню потоку кредитів та капіталу, передають знання та підвищують рівень конкуренції і ефективності у банківському секторі. Таким чином, діяльність філій іноземних банків може посприяти досягненню мети зниження різниці відсоткових ставок, що є важливим завданням для центрального банку у кожної країні.[1]

Занепокоєння слід сприймати серйозно, але потенційні ризики можна контролювати через розумне регулювання та створення належних законодавчих рамок. Фактично, багато аргументів проти дозволу на відкриття філій іноземних банків озвучують ті, хто зазнає негативного впливу від відкриття фінансового сектора, незважаючи на те, що у інших сегментах економіки переважатимуть позитивні наслідки. Як свідчить таблиця 1, існування значних економічних переваг переконало державні органи багатьох країн з перехідною економікою дозволити діяльність філій іноземних банків.

Таблиця 1: Чи дозволено відкривати філії в країнах з перехідною економікою?

Вірменія	Так	Киргизія	Так
Азербайджан	Так	Латвія	Так
Білорусь	Ні	Литва	Так
Болгарія	Так	Молдова	Так
Китай	Так	Польща	Так
Хорватія	Так	Румунія	Так
Чехія	Так	Росія	Так
Естонія	Так	Словаччина	Так
Угорщина	Так	Словенія	Так
Казахстан	Так	Україна	Ні

[1] У недавньому минулому в Україні не завжди використовувалися належні інструменти для зменшення розриву між відсотковими ставками: Див. роботу S9.

4. Як регулювати діяльність філій іноземних банків?

Належне регулювання критично важливе для мінімізації потенційних ризиків приходу іноземних банків. Особи, що відповідають за формування економічної політики, постають перед вибором між належними наглядовими вимогами та інтенсивністю появи філій іноземних банків. Якщо іноземним банкам доведеться дотримуватись численних вимог та суттєвих обмежень, їм серйозно бракуватиме стимулів для відкриття філій. В результаті, це може зменшити благотворний вплив приходу іноземних банків. З іншого боку, надто вільне регулювання поставить під загрозу місцевих користувачів банківських послуг та може загрожувати добробуту та стабільності фінансового сектора. Нижче ми окреслимо основні регуляторні заходи, які потрібно здійснити для регулювання діяльності філій іноземних банків.

По-перше, регуляторні положення повинні гарантувати, що лише *надійні банки* отримають дозвіл на відкриття філії. Цього можна досягти за допомогою допуску лише тих банків, які відповідають мінімальним вимогам щодо власного капіталу, балансових активів та кредитного рейтингу. Іншою передумовою допуску повинна бути добра якість банківського нагляду в країні місцезнаходження головного банку. Дозвіл повинен надаватись лише банкам тих країн, нагляд у яких відповідає "Базельськими основним принципам ефективного банківського нагляду", опублікованим Базельським комітетом банківського нагляду. Отже, недостатньо лише перевірити стабільність банку, але, також, необхідно оцінити належність банківського нагляду.

По-друге, важливо буде належним чином здійснювати нагляд за *платоспроможністю* та *ліквідністю* філій іноземних банків. Відповідно до міжнародних правил, нагляд за платоспроможністю є справою, в першу чергу, органів в країні місцезнаходження головного офісу банка. І це цілком слушно, оскільки платоспроможність філії неможливо відокремлювати від платоспроможності головного банку, а юридичне право на доступ до бухгалтерських книг мають державні органи в країні місцезнаходження головного офісу. Наприклад, на території Європейського Союзу філіям не потрібно дотримуватись будь-яких вимог щодо платоспроможності. Однак державні органи багатьох країн-реципієнтів висувають додаткові вимоги до філій іноземних банків. Країни можуть вимагати від іноземних філій наявності приписного капіталу для гарантування певного мінімуму щодо рівня інвестицій. Більш протекціоністським заходом є визначення приписного капіталу як бази для кредиторської діяльності філії. Окрім цього, країни-реципієнти можуть вимагати від іноземних філій надання такої ж фінансової та статистичної звітності, як і від вітчизняних банків. Останні вимоги можуть створити серйозні перешкоди для діяльності філій іноземних банків. На відміну від нагляду за платоспроможністю, нагляд за ліквідністю є першочерговим завданням державних органів країни-реципієнта, у яких є кращі можливості для здійснення нагляду

за ліквідністю, оскільки це має відношення до регулювання та функціонування внутрішніх грошових ринків.

По-третє, наглядові органи повинні піклуватись про належний *захист вкладів*, залучених філіями іноземних банків, та регулювати ліквідацію філій. Філія може збанкрутувати лише у випадку банкрутства головного банку. Оскільки вони утворюють єдину банківську одиницю, обидві установи несуть спільну відповідальність за банкрутство своїх активів. Завдяки відсутності окремого юридичного статусу депозити у філії іноземного банку у загальних випадках підпадають під схему страхування вкладів у країні місцезнаходження головного офісу. Однак двадцять п'ять країн, в тому числі США та Канада, вимагають від усіх філій іноземних банків брати участь у своїх вітчизняних схемах захисту вкладів. На нашу думку, такий варіант регулювання є прийнятним.

Загалом, важливо забезпечити *ефективну співпрацю* між наглядовими органами країни-реципієнта та країни місцезнаходження головного банку з метою забезпечення безперервного обміну інформацією. Для подолання банківських криз та банкрутств і задля захисту вкладів наглядові органи в країні місцезнаходження головного банку мають бути негайно поінформовані органами країни-реципієнта про будь-які серйозні проблеми, що виникають в закордонних установах головного банку, і навпаки. Вони повинні на регулярній основі обмінюватись інформацією про поточний ризик установ та структуру капіталу і – з метою зменшення ризику відмиванням грошей – про їх окремі трансакції.

5. Коментарі до законопроекту НБУ

Нещодавно НБУ розробив законопроект стосовно регулювання відкриття філій іноземних банків в Україні та нагляду за їх діяльністю. Спираючись на частину 4 цієї роботи, ми вивчимо, наскільки належними є положення, передбачені у цьому законопроекті, та чи встановлять вони задовільні рамки для відкриття філій іноземних банків в Україні.

Положення 1: Статутний капітал іноземного банку, який відкриває свою філію, не може бути менше ніж 100 мільйонів євро.

Коментар: На нашу думку, це простий та прозорий спосіб гарантувати, що лише серйозні банки прийдуть на ринок України.

Положення 2: Мінімальний розмір приписного капіталу філії іноземного банку на момент її реєстрації не може бути менше ніж 5 мільйонів євро.

Коментар: Це положення зобов'язує іноземні банки створити та підтримувати певний рівень інвестування всередині країни-реципієнта. На нашу думку, вимога мати щонайменше 5 мільйонів євро приписного

капіталу навряд чи струмуватиме іноземні банки від створення філій на території України.

Положення 3: Філії іноземних банків підлягають такому ж регулюванню стосовно адекватності капіталу, що й вітчизняні банки.

Коментар: Кредитні ліміти філій іноземних банків будуть розраховуватись у співвідношенні до їх місцевого приписного капіталу. Це означає, що філії не зможуть надавати позики на основі капіталу головного банку. Це усуне одну з головних переваг філій у порівнянні з дочірніми банками: полегшення надання кредитів через загальносвітовий капітал та репутацію головного банку. Філії, як і дочірні компанії, будуть обмеженні у своїй діяльності, та не зможуть скористатись перевагою низьких витрат та більшої гнучкості. Таким чином, очевидно, кількість інвестиційних проектів іноземних банків буде меншою, або ж у них, взагалі не буде стимулів приходити в Україну. Ми не схвалюємо цього положення.

Положення 4: Філії іноземних банків підлягають такому ж регулюванню стосовно *ліквідності*, що й вітчизняні банки.

Коментар: Це положення визнається на міжнародному рівні та відповідає стандартам нагляду Базельського комітету.

Положення 5: Іноземні філії повинні брати участь в українській системі страхування вкладів.

Коментар: Це положення не знеохотить надійні банки до входження на український ринок та забезпечить додатковий захист вітчизняних вкладників, що передають свої кошти у руки філій іноземних банків. Окрім цього, ми не очікуємо, що філії іноземних банків залучать значні кошти на українському ринку депозитів, оскільки у них немає місцевої розгалуженої системи філіалів, тому вони, швидше всього, використовуватимуть переваги отримання легшого та дешевшого фінансування у себе на батьківщині.

Положення 6: Право на відкриття філій мають іноземні банки країн, які співпрацюють у сфері протидії легалізації грошей, набутих злочинним шляхом, із Групою з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF)

Коментар: Ми повністю згодні з цим.

Загальна оцінка законопроекту НБУ

В цілому, положення законопроекту НБУ, здається, підходять для встановлення добрих регуляторних рамок та зменшення потенційних ризиків, пов’язаних з появою філій іноземних банків. Вимоги до

мінімального рівня статутного та приписного капіталу допоможуть відкинути "гнилі яблука". Проте, ми вважаємо, що положення 3 (див. вище) встановить непотрібні жорсткі ліміти для надання кредитів філією іноземного банку. Приписний капітал не повинен слугувати єдиною основою для встановлення кредитних лімітів. Натомість необхідно врахувати сукупний капітал іноземного банку. Інакше це обмеження зітре головну відмінність та перевагу філії іноземного банку перед дочірнім банком і суттєво зменшить привабливість відкриття іноземної філії в Україні.

Київ/Берлін, червень 2004 р.

Р.Д., Д.С., К.Т.
Рецензент: Ф.П.